

Tina de ca l'Obradors 2

Gaià

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Prop del mas Obradors, al sector oest del terme de Gaià
Emplaçament: Del mas Obradors seguir camí nord uns 400 m i corriol direcció N-E uns 100 m
Alçada: 455

Coordenades:

Latitud: 41.92145
Longitud: 1.89416
UTM Est (X): 408304
UTM Nord (Y): 4641646

Classificació

Número de fitxa: 08090 - 35
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Element arquitectònic
Estil / època: Medieval
Segle: IX-XI
Estat de conservació: Bo
Notes de conservació: Tina esquerdada i partida
Protecció: Inexistent
Accés: Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Privada
Titular: 08089A003000390000YH
Autoria de la fitxa: Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dl., 28/05/2018 - 02:00

Descripció

Tina excavada a la roca d'època medieval emplaçada en un serrat entre els masos Obradors i el Puig, prop del torrent de la Roca. El conjunt és format per un una tina i una altra cavitat que els germans Ramon i Jaume COROMINAS (2017: 164) identifiquen com a possible dipòsit d'aigua però que, particularment, considerem que es tractaria del follador (cavitat on es trepitjava el raïm), tal com seria més habitual. Segons expliquen els germans Corominas Camps en el seu llibre de referència dedicat a premses, tines i trulls medievals, aquest tipus d'elements arcaics vinculats amb l'elaboració del vi, molt probablement medievals, es poden considerar els antecessors de les tines modernes, sense follador, que es van generalitzar entre els segles XVI i XVIII i que en l'etapa final es van folrar amb els típics cairons. El conjunt anomenat de ca l'Obradors 2 pels germans Corominas es situa damunt d'un seguit de roques de superfície plana que reposen sobre una esplanada actualment ocupada per bosc de pi. La primera cavitat es troba a la part més alta de la roca i té una forma quadrangular, amb els angles arrodonits. Mesura 105 per 0,90 metres. Tal com hem dit, considerem que es tractaria del follador. A una distància d'un metre hi ha pròpiament la tina, que és de planta més o menys oval. Té un diàmetre mitjà de 1,6 m i una alçada de 1,7. La seva capacitat total seria de 1.400 litres. Actualment, però, la trobem esquerdada i partida en dues meitats. Habitualment tina i follador es troben gairebé junts i el most passa per un forat inferior o bé per decantació cap a la tina, que és on té lloc el procés de fermentació. Però aquest cas particular és lleugerament atípic, ja que ambdós recipients estan més separats i entre l'un i l'altre hi ha un canaló excavat a la roca que discorre per un lateral i desemboca en la tina. En un dels costats per on la roca de la tina s'ha partit hi ha un esvoranc on, a la part baixa, sembla insinuar-se el forat de la boixa, per on s'extreia el vi.

Els germans Corominas consideren que aquest tipus de tines excavades a la roca són de cronologia incerta, però molt probablement medievals. En el cas de les tines de ca l'Obradors cal dir que es situen en un indret força especial, amb múltiples elements de cronologia alt-medieval. Efectivament, en el serrat que hi ha rere el mas Obradors hi trobem una altra tina de característiques similars (Tina de ca l'Obradors 1), l'església de Sant Pere de Monistrol (d'origen preromànic i derivada d'un probable monestir de tradició visigòtica), un poblat d'època visigòtica junt a un mas alt-medieval on hi havia una ferreria (jaciment de les Feixes de Monistrol) i una necròpolis de cistes també d'època visigòtica (Necròpolis d'Obradors). Tot això ens indueix a pensar en una cronologia força reculada: potser no d'època visigòtica però sí als inicis de l'època comtal (segles IX-XI). Un altre fet interessant és que entorn de la Tina s'hi poden veure diverses feixes confeccionades amb grans blocs de roca. A pocs metres sembla insinuar-se un possible cobert amb una porta d'accés. Aquest tipus de feixes de pedra gairebé ciclòpia les trobem en tot el serrat al voltant del mas Obradors. No sabem si es tractaria d'elements contemporanis a les tines i a aquest primer conreu de la vinya en època alt-medieval o bé, com semblaria més probable, a l'últim moment d'expansió de la vinya, ja als segles XVIII-XIX.

Història

Les tines de ca l'Obradors 1 i 2, així com la del camp del Miquel, es trobaven cobertes de terra i pràcticament no es reconeixien. Pels volts de 2011, amb motiu de la preparació del llibre "Gaià, t'estimo", Josep Font i Josep Matamala van entrar en contacte amb els germans Ramon i Jaume Corominas, que estaven treballant en el seu estudi sobre premses, tines i trulls medievals. A partir d'aquí es van poder identificar aquests elements com a tines medievals i es van netejar.

Bibliografia

BADIA, Josep M (2016). "Arquitectura", Gaià, t'estimo. Reviu Gaià, Grup de Recerca, Gaià, p. 170.
COROMINAS CAMP, Ramon; COROMINAS CAMP, Jaume (2017). Premses, tines i trulls medievals al Berguedà, nord del Bages i part del Solsonès. Antics testimonis de com es feia el vi a l'edat mitjana. Centre

